

Oslo 11.02.2025

Til Kommunal- og distriktsdepartementet

Høyring av forslag til ny forskrift om tilskot til Kompetanse og arbeidskraft i distrikta over Kommunal- og distriktsdepartementet sitt budsjett

Norsk bibliotekforening støtter arbeidet med en desentralisert og fleksibel utdanning som tilrettelegger studier slik at flere gis mulighet til å ta utdanning uavhengig av bosted og livssituasjon. Vi foreslår en vektlegging av samarbeid mellom studiesenter og folkebibliotek inn i forskriftsteksten.

Tilgjengelig og gjennomførbar utdanning

I forslag til forskrift, står det at ordningen skal bidra til at utdanning og kompetanseutvikling blir tilgjengelig for befolkningen. For at utdanning skal bli tilgjengelig og realiserbar i distriktene, må det legges praktisk til rette for at studenter, utenfor campus, faktisk klarer å gjennomføre sitt studieløp der de er. For studenten, studiesenteret, universitet og høyskole er det sentralt at studenten slutfører utdanningen.

Et studiebibliotek

Et universitets- og høyskolebibliotek jobber hver dag med studentveiledning som kildekritikk, litteratursøk, referansehåndtering, tilgang til studierelevant faglitteratur og tilbyr leseplasser og grupperom.

Et studiebibliotek er å forstå både som et fysisk sted med ulike bibliotekstjenester som er dedikert og tilrettelagt for studenter. Gjennom prosjektet "Studenttjenester i folkebibliotek" har Senja kommune i et samarbeid mellom Senja folkebibliotek, studiesenteret Midt-Troms og Universitetsbiblioteket UiT lykkes med å gi studenter i regionen, som ikke oppholder seg på studiestedet, et slikt studiebibliotek.

(<https://bibliotekutvikling.no/nyheter/folkebibliotek-legger-til-rette-for-fleksibelutdanning-der-folk-bor/>).

Studenter i desentralisert utdanning har varierende alder, bakgrunn, digitale ferdigheter og studienivå, og har dermed mange ulike behov. Erfaringer fra Senja viser at fysisk tilrettelegging var sentralt; mange studentene har behov for tilgang til et skjermet studiested utenfor hjemmet, og med fasiliteter som internett, printer og skjermer. I tillegg er det behov for tilgang på faglitteratur, litteratursøk og veiledning i akademiske ferdigheter som bruk av referanser og oppgaveskriving.

Samarbeid om ressurser

Utarbeidelse av ny forskrift om tilskudd gir mulighet for å stimulere og initiere til økt samarbeid mellom studiesenter, folkebibliotek og universitet- og høyskolebibliotek for å imøtekomme og tilrettelegge for studentene i distriktene (onboarding).

Studenter oppsøker ofte det biblioteket som ligger nærmest, uavhengig av type bibliotek. Folkebibliotek finnes i alle kommuner og fylkesbibliotek i hver region. Målet for ordningen er å bedre tilgangen til kompetent arbeidskraft i distriktene og skal forvaltes av fylkeskommunene for å styrke regional koordinering og samarbeid om metoder for å kvalifisere flere. Fylkesbibliotek og folkebibliotek bør inkluderes i arbeidet.

Folkebibliotek forbereder seg

OsloMet har i prosjektet "Kompetanseløft for formidling av forskningsbasert kunnskap i folkebibliotek" gjennomført workshop i alle fylker, hvor mer enn 300 deltakere fra folkebibliotek, skolebibliotek og fylkesbibliotek har deltatt. OsloMet har også startet videreutdanningsprogrammet "Åpen forskning og vitenskapelig kommunikasjon i folkebibliotek" som gir bibliotek kompetanseløft innenfor formidling av forskningsbasert kunnskap i folkebibliotek. Trøndelag fylkesbibliotek arbeider med å utvikle folkebibliotekets praksis for å støtte studenter i en lærings situasjon slik at folkebibliotek er en ressurs i lokalsamfunnsutviklingen og regionale kompetansestrategier. Mye legges til rette for mer samarbeid og bedre utnyttelse av ressurser for å kunne gi studenter i desentralisert utdanning et godt og tilrettelagt studietilbud for på best mulig vis kunne gjennomføre utdanningen.

Ulike fagområder

Bibliotek hører inn under andre departement enn Kommunal- og distriktsdepartementet og folkebibliotek tilhører ikke samme departement som universitet- og høyskolebibliotek. I regioner og kommuner er folkebiblioteket sjeldent plassert i samme avdeling eller seksjon som utdanning. Det er dermed ofte at samarbeid og gjensidig utnyttelse av kompetanse ikke skjer automatisk eller selvfølgelig. Derfor er det viktig at forskriften oppfordrer til samarbeid med ulike aktører og gir eksempler.

Konkrete forslag til tillegg i forskriftsteksten:

Kap II Tilskot til mobilisering til utdanning og kompetanseheving

§2 Føremål og geografisk verkeområde

Ordninga skal betre tilgangen på kompetent arbeidskraft i distrikta.

Måloppnåinga skal bli vurdert etter følgjande kriterium:

c) vektlegging av tiltak for gjennomføring av utdanninga.

Kap III Tilskot til studiesentera

§6 Formål og geografisk verkeområde

Ordninga skal stimulere til samarbeid med andre regionale og kommunale ordningar som kan bidra til økt gjennomføring av utdanninga.

Måloppnåinga skal bli vurdert etter følgjande kriterium:

d) samarbeid og tilrettelegging av studietilbodet for fleire skal prioriterast/stimulerast

Eit studiesenter er ein fysisk møteplass og eit læringsmiljø.....fagleg ansvarleg for tilboda ved studiesentera.

For betre tilrettelegging og gjennomføring av studie oppmoda ordninga til samarbeid mellom universitets- og høgskulebibliotek, studiesenter og folkebibliotek om lokale studieteneste til studentane i distrikta.

§9 Krav til innhaldet i søknaden

Søknaden må òg innehalde følgjande:

g) informasjon om samarbeid som legger til rette for studietenester lokalt.

Norsk bibliotekforening er en interesseorganisasjon med omtrent 3000 medlemmer, som inkluderer både enkeltpersoner og institusjonsmedlemmer. Foreningen organiserer hele biblioteksektoren, skolebibliotek, folkebibliotek og fag- og forskningsbibliotek. Bibliotekene står i en særstilling i å nå ut til den norske befolkning gjennom et helt livsløp.

Mvh

Norsk bibliotekforening

v/ Ann Berit Hulthin
generalsekretær